

**Funktionshinder i
kollektivtrafik**

**Lägesrapport från regeringsuppdrag
om kartläggning av hinder i
kollektivtrafik för personer med
funktionsnedsättning**

Persontrafik

Datum: 2018-10-23

Tid: 16.00-16.30

Lokal: T5

Tom Andersson

Uppdraget enligt regleringsbrev 2018 avseende Trafikanalys

Trafikanalys ska kartlägga hinder för tillgänglighet och användbarhet inom kollektivtrafiksystemet för personer med funktionsnedsättning.

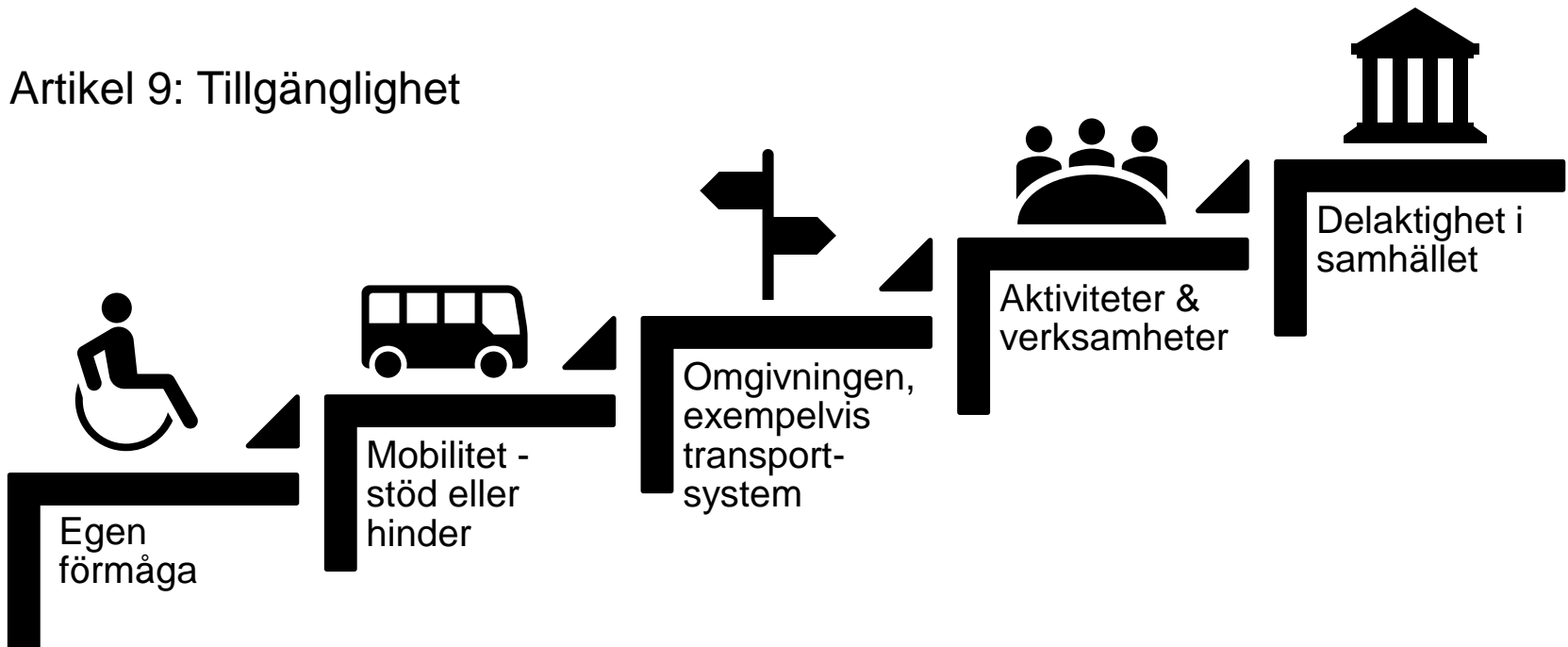
I uppdraget bör samverkan ske med andra relevanta myndigheter och aktörer.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) senast den 29 mars 2019.

Funktionshinderpolitiken

Målet är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhället för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund (Regeringen).

Artikel 9: Tillgänglighet

Avgränsningsfrågor

Vad omfattar "hinder för tillgänglighet och användbarhet"?

Vad omfattar "funktionsnedsättningar"?

Vad omfattar "kollektivtrafiksystemet"?

Vad omfattar "kartläggning"?

Tematiska avgränsningar

”**Hinder**”: krav/efterlevnad respektive erfarenheter/värderingar avseende (A) teknik, (B) information och (C) service

”**Funktionsnedsättning**”: nedsatt förmåga att resa till följd av fysiska eller mentala begränsningar

”**Kollektivtrafik**”: trafik inom RKM:s ansvarsområde, men även nationell infrastruktur (Trafikverket)

”**Kartläggning**”: sammanställning av uppgifter om hinder till en nationell lägesbild, med vissa regionala nedslag

Underlag

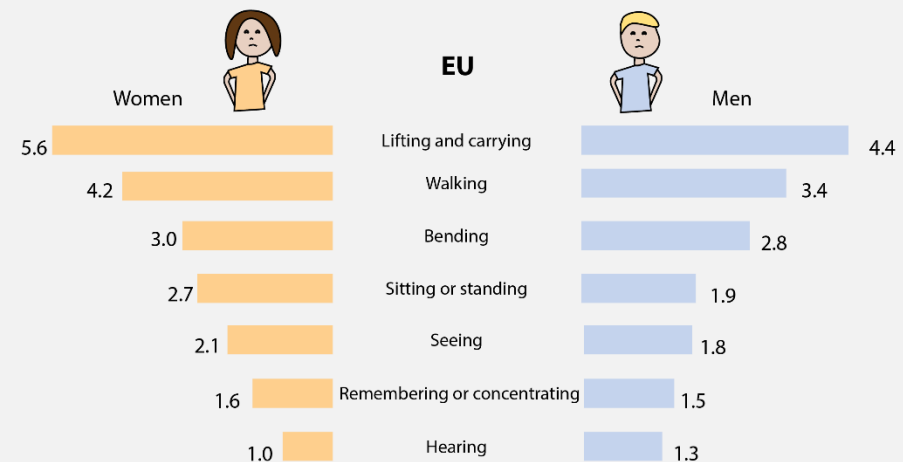
1. Tidigare utredningar, statistik och forskning
2. Nationella resvaneundersökningen (RVU Sverige)
3. Andra undersökningar: Kollektivtrafikbarometern, Anbaro, Rivkraft 19, internationella undersökningar
4. Uppgifter om myndigheternas tillgänglighetsarbete, fallstudier och genomgång av klagomål
5. Undersökning om res-/funktionshinder

Disabilities among the working age population

One person out of seven reports a basic activity difficulty

Lifting and carrying are the most frequently reported difficulties

The most frequently reported basic activity difficulties by women and men aged 15-64 (number of cases per 100 people)

report a basic activity difficulty

Funktions- nedsättningar

All statistics presented in this article come from the European Union Labour Force Survey. This is a large sample survey of people living in private households in the EU, EFTA and the candidate countries.

In 2002 and 2011, the survey included an ad-hoc module on the employment situation of people with disabilities. Data from this ad-hoc module refer to 2011 and updated figures are not available. It should however be noted that the socio-demographic information is structural and does not change significantly from year to year.

For more information: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Disability_statistics

Den nationella resvaneundersökningen (RVU Sverige)

”Funktionsnedsättning”: totalt närmare 20 %, nedsatt rörelse-, syn- och hörsel förmåga (11 %, 4 %, 12 %)

Antal resor per dag: 1,2 för personer med funktionsnedsättning (1,0 för personer med nedsatt rörelse förmåga), i jämförelse med 1,6 bland personer utan funktionsnedsättning.

Antal bilresor på en kollektivtrafikresa: 5,7 (6,7 för nedsatt rörelse förmåga), i jämförelse med 3,7.

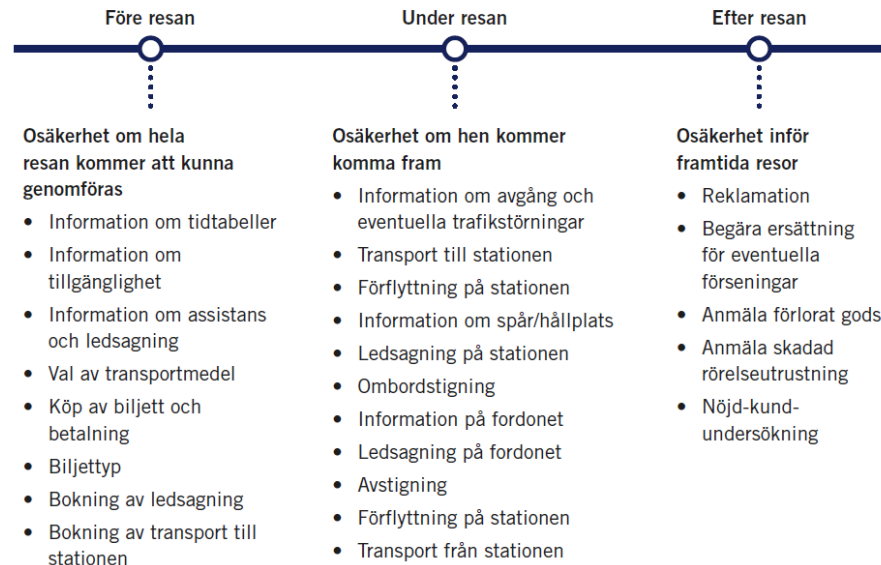
Andra viktiga faktorer: ålder och sysselsättning

Funktionshinder i kollektivtrafik

Konsumentrapporten 2018

Resenären kan stöta på problem före, under och efter resan

Detta är några faktorer som kan göra en konsument med funktionsnedsättning osäker i sitt resande. Osäkerheten kan leda till att fler väljer att inte resa med tåg eller buss utan väljer andra alternativ. När andra alternativ saknas begränsas konsumentens rättigheter och möjligheter.

Kunskapsläget

Listor på hinder och åtgärder

Hur påverkar hinder och tillgänglighetsarbetet resandet?

Krav och efterlevnad

”Tillgänglighet i kollektivtrafik”: anpassning och design av fordon, stationer och hållplatser

Högre mål- och kravuppfyllelse i arbetet med fordon (bussar)

Krav och efterlevnad för enskilda komponenter i kollektivtrafiksystemet, inte ett systematiskt kvalitetsarbete för en fungerande resa i sin helhet

Effekter av tillgänglighetsarbetet

Hur påverkar dagens insatser resmöjligheter och resvanor?

En fråga som sällan diskuteras

Öppen fråga, även med ökad tillgänglighet och användbarhet för enskilda delar i kollektivtrafiksystemet

En kedja är aldrig starkare än dess svagaste länk.

Hinder inför resa kanske större än hinder under resa

Kollektivtrafikbarometern 2017

Har du någon form av funktionsnedsättning som begränsar dina möjligheter att resa med den allmänna kollektivtrafiken?	Ja (5 %)	Nej (95 %)
<i>Det är enkelt att få information inför resan (avgångstider, biljettpriser m.m.)</i>	Instämmer i påståendet 58 %	77 %
<i>Jag har nära till hållplatser och stationer för de flesta resor jag gör</i>	Instämmer i påståendet 61 %	74 %
<i>Det är enkelt att resa med bolaget</i>	Instämmer i påståendet 49 %	62 %

Rivkraft 19 (MfD) – resandet med kollektivtrafik

Ju större upplevelse av hinder, desto mindre nyttjas kollektivtrafik

Påtagliga variationer i resandet beroende på funktionsnedsättning

Antalet funktionsnedsättningar av mindre betydelse

Funktionsnedsättning	Antal svar	Ja, upplever hinder	Ja, åker kollektivt
Dövblind	23	61 %	52 %
Annan	527	59 %	23 %
Reumatisk sjukdom	202	58 %	27 %
Rörelsenedsättning	661	58 %	22 %
Blind	52	57 %	42 %
Astma & allergi	360	53 %	31 %
Mage & tarm	194	53 %	29 %
Talsvårigheter	47	45 %	28 %
Läs- och skrivsvårigheter	144	42 %	35 %
Synnedsättning	311	40 %	45 %
Psykisk FN	391	37 %	40 %
Neuropsykiatrisk FN	548	35 %	44 %
Lindrig utvecklingsstörning	36	31 %	44 %
Hörselnedsättning	416	28 %	43 %
Döv	52	14 %	54 %

Rivkraft 19 (MfD) – hinder för resandet

Andel personer som upplever hinder (procent %)

Typ av hinder	Totalt	Reser kollektivt?		
		Ja	Ibland	Nej
Trafiksystemet	15	11	13	22
Ekonomi	3	3	4	2
Information	15	24	16	3
Biljetter	3	2	3	3
Hjälpmedel	5	2	4	10
Faciliteter	6	7	6	6
Personlig service	4	5	4	3
På- och avstigning	7	5	7	10
Trängsel och tempo	15	19	17	8
Resemiljö	17	14	16	21
Generella besvär	9	7	11	11

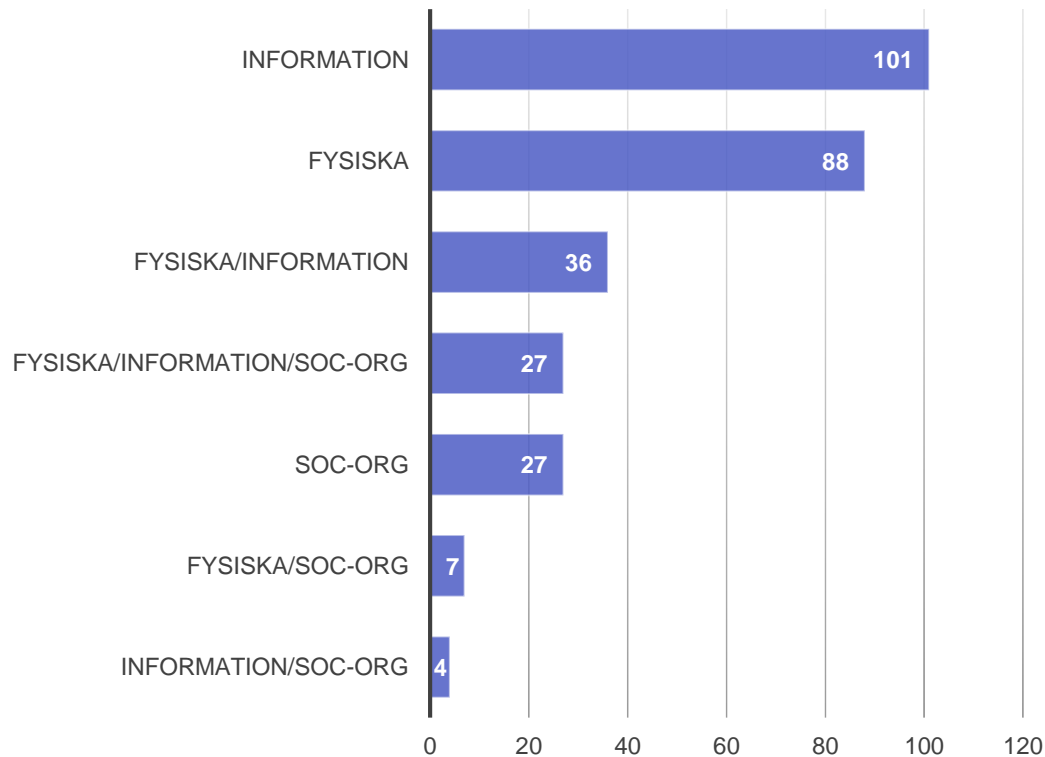
Faktorer som påverkar icke-resandet:

1. Hjälpmedel
2. På- och avstigning
3. Trafiksystemet
4. Resemiljön

Informationshinder: mer av bromskloss för ett ökat resande

Forskningsöversikt

Barriärer som behandlas i publikationerna, fördelade efter typ av barriär (N=290)

I verkligheten dominerar insatser för bättre fysisk framkomlighet

I forskning dominerar intresset för information, främst design

Magert med forskning om sociala-organisatoriska hinder, ex.v. (o)trygghet

Funktionshinder – fysiska, sociala och mentala barriärer

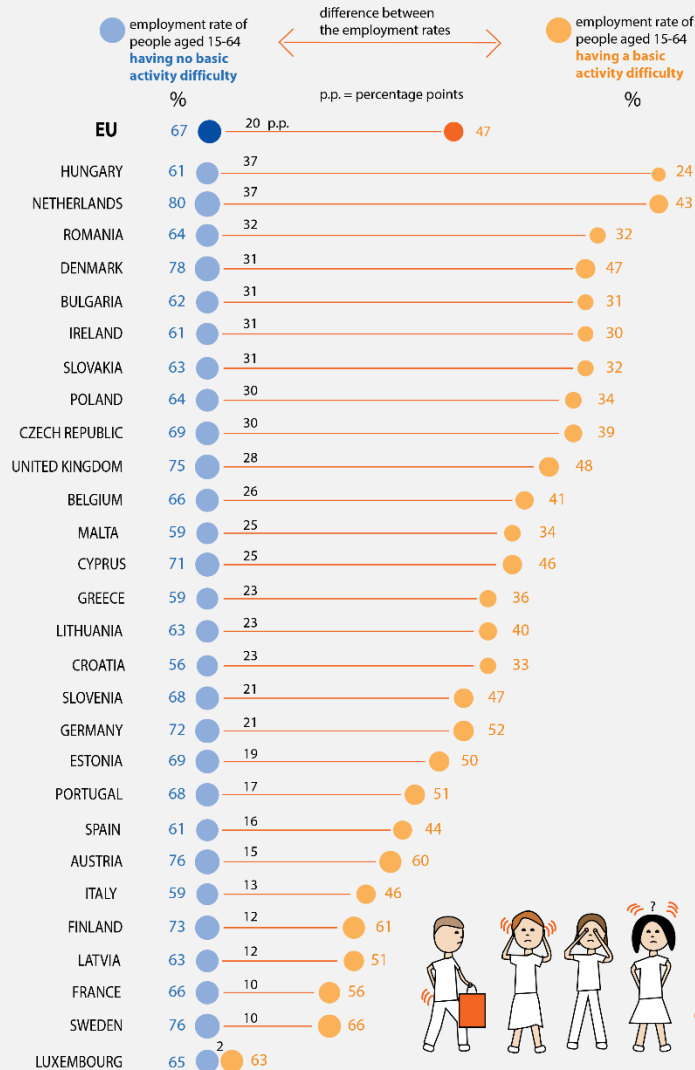
We found that many of our informants experience and expect insecurity and uncertainty, or to encounter challenges when using public transport.

Many of our informants are unable to travel by public transport, even though the system is among the most universally designed available.

Øksenholt, K. V., & Aarhaug, J. (2016). Public Transport and People with Disabilities- the Experiences of Non-users. In *European Transport Conference 2016, Association for European Transport (AET)*.

Less than one person out of two with basic activity difficulties is employed

Employment rate of people aged 15-64 with and without basic activity difficulty

Obesvarade frågor om delaktighet

- Figur: Andel förvärvsarbetande bland personer med (vänster) och utan (höger) funktionsnedsättning i EU:s medlemsländer.
- Störst skillnader i Ungern och Nederländerna, minst i Sverige och Luxemburg.
- Finns det skillnader i tillgänglighet och användbarhet mellan Sverige och Nederländerna?

All statistics presented in this article come from the European Union Labour Force Survey. This is a large sample survey of people living in private households in the EU, EFTA and the candidate countries.

In 2002 and 2011, the survey included an ad-hoc module on the employment situation of people with disabilities. Data from this ad-hoc module refer to 2011 and updated figures are not available. It should however be noted that the socio-demographic information is structural and does not change significantly from year to year.

For more information: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Disability_statistics

Tack!